

BELÜGYMINISZTERIUM

SZIGORÚAN TITKOS!

10—24/1/1977.

I.
A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

048

49 EEO.

50 GAO.

51 TGY. alo.

**A BELÜGYMINISZTERIUM
KÜLSŐ — A LAKOSSÁG KÖRÉBEN VÉGZENDŐ —
PROPAGANDAMUNKÁJÁNAK 1977—1980. ÉVEKRE
SZÓLÓ IRÁNYELVEI**

L: B. Nagy
V/13.

BELÜGYMINISZTÉRIUM

10—24/1/1977.

**A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
BELÜGYMINISZTER-HELYETTESÉNEK**

**1/1977. számú
P A R A N C S A**

**a Belügyminisztérium külső — a lakosság körében végzendő —
propagandamunkájának 1977—1980. évekre szóló irányelveiről**

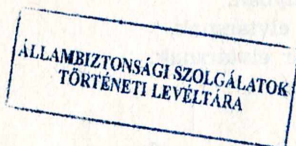
Budapest, 1977. évi március hó 28-án.

Miniszter elvtárs által jóváhagyott a lakosság körében végzendő
propaganda tevékenység 1977—1980. évekre szóló irányelvei
végrehajtása érdekében

m e g p a r a n c s o l o m :

1. A lakosság körében végzendő propaganda tevékenység terve-
zésénél és lebonyolításánál jelen paranccsal kiadott irányel-
veket kell alapul venni.
2. Ez a parancs kiadása napján lép hatályba.

FÖLDESI JENŐ s. k.,
hőr. vezérőrnagy
miniszterhelyettes

Készült: 560 példányban.
Felterjesztve: miniszter elvtársnak,
államtitkár elvtársnak.
Kapják: elosztó szerint.

BELÜGYMINISZTÉRIUM

10—24/1/1977.

J ó v á h a g y o m :

BENKEI ANDRÁS s. k.,
belügyminiszter

A BELÜGYMINISZTÉRIUM KÜLSŐ — A LAKOSSÁG KÖRÉBEN VÉGGENDŐ — PROPAGANDAMUNKÁJÁNAK 1977—1980. ÉVEKRE SZÓLÓ IRÁNYELVEI

**A BELÜGYMINISZTERIUM KÜLSŐ
— A LAKOSSÁG KÖRÉBEN VÉGZETT —
PROPAGANDAMUNKÁJÁNAK JELENLEGI HELYZETE**

A Magyar Szocialista Munkáspárt XI. kongresszusa óta eltelt időszakban a Belügyminisztérium külső — a lakosság körében végzett — propagandamunkájának fő célja volt a kongresszus határozatából, illetve az MSZMP programnyilatkozatából időarányosan jelentkező feladatok végrehajtása. Az országos propaganda rendszerében a belügyi propaganda meggyőzően hirdette forradalmi elméletünk alapvető elveit, mozgósított az összbelső feladatok végrehajtására. Ennek megfelelően propagandamunkánkban erősödött a harc a polgári és a kispolgári ideológia, az ellenséges eszmék, valamint a szocialista közgondolkodást sértő káros nézetek és gyakorlat ellen. Mindezekkel a Belügyminisztérium propagandamunkája hozzájárult a szocialista tudat és közgondolkodás további erősítéséhez.

Az MSZMP XI. kongresszusa határozatai végrehajtásából a Belügyminisztériumra háruló feladatok c. irányelvek rögzítik, hogy a minisztérium propagandatevékenysége az utóbbi években javult.

A Belügyminisztérium külső — a lakosság körében végzett — propagandamunkája irányának, tartalmának és módszereinek meghatározásánál alapvetőnek tekintettük az MSZMP programnyilatkozatának követelményét, mely szerint:

„... határozottan fellépünk az ellenséges eszmék, valamint a szocialista közgondolkodást sértő káros nézetek és gyakorlat ellen. Mindehhez célszerűen felhasználjuk a rádiót, a televíziót és a sajtót is.”

A lakosság körében folytatott belügyi propagandamunka a rádióhallgatók, a televíziónézők és az újságolvasók millióinak ismeretét szélesíti. Ezért a feldolgozásra kerülő témák kiválasztása, jóváhagyása **politikai feladat**.

A XI. kongresszust követő közel két év során a belügyi propaganda tartalmasabbá vált; tematikailag gazdagodott, módszerei tökéletesedtek, és területét, illetve eszközeit tekintve szélesedett.

Ennek megfelelően céltudatosabb volt a foglalkozás a párt- és kormányhatározatokban, belügyi jogszabályokban, illetve parancsokban megjelölt feladatokkal, továbbá mindezeknek a propagandamunkában történő megvalósításával.

A propagandamunka tervezésében és végrehajtásában közreműködtek a központi szervek és az országos parancsnokságok vezetői. Különösen jó előkészítő és koordináló együttműködés valósult meg a BM IV/I. Csoportfőnökség, valamint a BM Országos Rendőr-főkapitányság, a BM Határőrség és a BM Tűzoltóság Országos Parancsnoksága között. Nem mondható ez el a BM IV/I. Csoportfőnökségnek a BM III. Főcsoportfőnökséggel (kivéve a BM III/II. és a BM III/IV. Csoportfőnökséget) meglévő kapcsolatáról, amelyektől a felelős szerv kevés javaslatot (témát, ügyet) kap feldolgozásra.

A belügyi propagandamunka érdekében jó irányban alakultak a kapcsolatok a Minisztertanács Tájékoztatási Hivatalával, a hírközlő szervek vezetőivel és munkatársaival, az ügyészi, igazságügyi vezetőkkel. Ennek eredményeként kialakultak a belügyi propagandamunka módszerei, eszközei.

A **televízió** évente 22—23 óra adásidőt biztosít a Belügyminisztérium által javasolt témák feldolgozására.

Mind az adásidőt, mind az érdeklődést tekintve a legjelentősebb műsor a Kék fény. Az MSZMP KB Közigazgatási és Adminisztratív Osztálya, valamint Agitációs és Propaganda Osztálya 1976-ban jóváhagyta a Kék fény szerkesztésének alapelveit.

A kijelölt szerkesztő bizottság közreműködésével évente 5—6 műsor előkészítésére kerül sor — biztosítva ezekhez a forgatás előfeltételeit és a szakmai ellenőrzést. A sorozat több mint 12 éve van műsoron, és népszerűségét változatlanul megőrizte.

A legfontosabb belügyi feladatok figyelembevételével kerül sor egy-egy műsor tématervének az összeállítására. Az utóbbi két évben minden műsorban feldolgozásra került több, a népgazdaság és a társadalmi tulajdon ellen elkövetett bűncselekmény.

Az MSZMP XI. kongresszusát követően tizenhét belügyi témájú tv-film került műsorra. Legnagyobb sikert a „Capuai fiúk” két filmje, a „Sólyom a sasfészekben” négyrészes sorozat, „A

játszma”, az „Őrizők” című filmek és az öt filmből álló „Kántor, a detektív” ért el. Az „Őrizők” bekerült a televízió legsikerültebb, nívódíjjal jutalmazott műsorai közé. A „Capuai fiúk” és az USA-ban élő magyarok életét bemutató filmek szervesen illeszkednek a tömegpolitikai televíziós műsorok sorába. „A játszma” sikere nyomán 1977-ben további két részben sor kerül a történet folytatására. A rövidebb riport jellegű adásokat a tv az ifjúsági és ismeretterjesztő műsoraiban (például: Iskolatelevízió, Kezdőkör, Kuckó stb.) sugározta.

A **rádióban** a belügyi közreműködéssel készült műsorok száma évente közel kétszázat tesz ki. A belügyi propaganda lehetőségei az évek során — a kölcsönös kezdeményezések és az együttműködés eredményeként — folyamatosan bővültek mind az adásidőt, mind a műfajt illetően.

A sorozatműsorok közül nagyobb sikert ért el a Szolgálat egyenruhában és a Rendőri intézkedések nyomában. A 04, 05, 07 jelenti ... (balesetek, tüzesetek, bűnügyek) című rendszeres adás az aktualitás és a napirenden levő belügyi feladatok alapján került összeállításra.

Az MSZMP XI. kongresszusát követően elsősorban a harcolásból eredő bűncselekmények (büntettek, vétségek) feldolgozása, illetve az önkéntes belügyi segítők tevékenységének bemutatása vált jelentőssé.

1976-ban a „Reggeltől-reggelig” című határőr-műsor a Hazafias Népfront, a KISZ, a MUOSZ és a fegyveres erők, testületek pályázatán az első díjat nyerte el. Az önálló műsorok közül négy az irodalmi szerkesztőség gondozásában dramatizálva (színészek igénybevételével) készült. Az Országos Közlekedésbiztonsági Tanács jelentős segítsége nyomán erőteljessé vált a közlekedésrendészeti témájú rádiópropaganda.

Az **előadásos propaganda** a bűnmegelőzés és a felvilágosítás legrégibb és jelentős módszere. Rendőrtisztek az elmúlt évben 7634 előadást tartottak a felnőtt korú lakosság részére, közel 300 000 résztvevő számára. Néhány megyei főkapitányság korszerűen és a lakosság érdeklődését figyelembe véve szervezi az előadásokat. Például Szabolcs-Szatmár és Tolna megyében az előadások felét — kb. 200 előadást — tartanak olyan intézmé-

nyekben, üzemekben, ahol nagyobb arányú társadalmi tulajdon elleni bűncselekmény történt. Emelkedett a gazdasági és igazgatási irányító szervezetekben tartott előadások száma és színvonala — elsősorban az ott indított tanfolyamrendszerű továbbképzés keretében. Az előadásos propagandában arányosan veszik ki részüket a különböző belügyi szervezetek. Megfelelő számban és jó színvonalon tartanak előadást az állambiztonsági vezetők és tiszték.

A tanulóifjúság egészét átfogja a belügyi osztályfőnöki órák rendszere. Egy-egy tanévben 7093 iskolai foglalkozásra kerül sor — mintegy 203 000 tanuló számára. Ennek során valamennyi továbbtanuló (a fiatalok 92⁰/₀-a) találkozik a belügyi tisztekkel. A témák iránt változatlanul nagy az érdeklődés. A 16 éveseknél a köztörvényes bűncselekmények, a 18 éveseknél az állam elleni — politikai jellegű — bűncselekmények feldolgozása segíti a tantestület nevelőmunkáját.

A **sajtó** tevékenységével összefüggésben az országos és a megyei politikai napilapoknál — mintegy 15 éve — kijelölt belügyi tudósítók dolgoznak. A napi hírek, események közlését a BM Sajtóiroda, illetve a megyei rendőr-főkapitány (vagy kijelölt helyettese) engedélyezi. A Tanulmányi és Propaganda Csoportfőnökség (a főkapitányságokon a tanulmányi és propaganda csoport) az előkészítést igénylő, értékelő-elemző cikkek közlését kezdeményezi, gondolzza. Évente mintegy 700 ilyen írás jelenik meg a lapokban (a központi napilapokban és képeslapokban közel 200). Az 1974. január 1—1976. december 31-e között megjelent cikkek témák szerinti megoszlása: állambiztonsági 15, bűnügyi 346, társadalmi tulajdon-védelmi 149, ifjúságvédelmi 98, közlekedésrendészeti 972, egyéb (igazgatásrendészet, határőrizet, portré) 680.

A megjelent belügyi témájú cikkek mennyiségének növekedése helyett mindinkább a minőség és a szolgálati ágak közötti arány javítására kell törekedni. Az eddigieknél jobban előtérbe kell helyezni a lakosság tudatformálását, egyes témák pozitív irányú megközelítését.

A sajtópropagandában tapasztalható a tematikus egyoldalúság, amely kisebb mértékben a rádiós és a televíziós propagandát is jellemzi. Az állambiztonsági témájú sajtóírások minimális

aránya (a megjelent cikkek egy százaléka alatt) az ilyen bűncselekmények elenyésző száma miatt alakult ki. A társadalmi tudat formálásával kapcsolatos feladatok és az ellenséges ideológiai támadás azonban több ilyen témájú sajtócikket tesz szükségessé. Eredményt csakis az állambiztonsági szervek egyes vezetőinél tapasztalt tartózkodás, valamint a hatáskörben történő engedélyezésnél előfordult bizonytalanság felszámolásával lehet elérni.

A megyei rendőr-főkapitányok (Szolnok, Győr, Baranya, Veszprém) az utóbbi években több, elkészült állambiztonsági témájú kézirat jóváhagyását kérték. A felterjesztett kéziratok azonban nem nyertek jóváhagyást.

A **kiállítás** a propagandamunka vegyes jellegű módszerei közül a legjelentősebb és egyben a szemléltetés hagyományos eszköze. Évente két nyilvános kiállítás készül, melyek a fővárosi bemutatás után a vidéki városokba is eljutnak. A kiállításokhoz filmbemutatók, a különböző (betörésjelző, a biztonságos pénzszállítást elősegítő, stb.) eszközök szemléltetése és ankétok kapcsolódnak.

A MAFILM-stúdiók felkérése alapján évente általában két-három játékfilm forgatókönyvének szakmai ellenőrzésében való részvételre kerül sor. A könyvkiadóknál kezdeményezett megjelentetés érdekében négy kézirat közül a Magvető gondozásában megjelent a „Mélyek a gyökerek” és a Kossuth Kiadónál az „Egy tiszt a kémközpontban” című könyv. Mindkét mű kéziratának elbírálásához segítséget nyújtott a BM III. Főcsoportfőnökség.

A televízióban, a rádióban és a központi lapoknál foglalkoztatott belügyi tudósítók részére évenként két-három központi, illetve regionális tájékoztató megtartására kerül sor. Főcsoportfőnökhelyettesek, csoportfőnökök tartanak tájékoztatókat szakterületük feladatairól, problémáiról.

A megyei lapok és a vidéki (körzeti) rádióstúdiók belügyi tudósítói két tájértekezleten kaptak részletes tájékoztatást — az Igazságügyi Minisztériummal közös szervezésben; Székesfehérvárott a dunántúli, Szolnokon pedig a többi megyei lap munka-

társai vettek részt ezeken a tájértekezleteken. A Minisztertanács Tájékoztatási Hivatalával együttműködve két megyei lap és két vidéki rádióstúdió belügyi propagandairásainak, műsorainak vizsgálatára került sor.

Az 1976 januári országos parancsnoki értekezlet és az MSZMP XI. kongresszusa határozatai végrehajtásából a Belügyminisztériumra háruló feladatok című dokumentum kritikusan értékelté a belügyi propaganda eredményeit, továbbá a tervszerűség hiányából, valamint az egyes műsorok belügyi jóváhagyásánál tapasztalt mulasztásokból eredő gondokat. A propagandatevékenységben tapasztalható bizonyos egyoldalúság. Sokoldalú a bűnügyi és a közlekedésrendészeti propaganda, javult a határőrség irányában végzett propagandamunka, ugyanakkor keveset foglalkoznak állambiztonsági kérdésekkel a sajtó hasábjain és az egyéb tömegkommunikációs eszközök felhasználásával.

II.

A BELÜGYMINISZTERIUM KÜLSŐ — A LAKOSSÁG KÖRÉBEN VÉGZENDŐ — PROPAGANDAMUNKÁJÁNAK FŐ ELVEI, TÉMAKÖREI, IRÁNYAI

A Belügyminisztérium külső — a lakosság körében végzendő — propagandamunkája (továbbiakban: propagandamunka) az általános elvek további érvényesítése mellett az 1977—1980. közötti években:

1. Szolgálja hatékonyabban a szocialista társadalmi tudat formálását, a jogismeret és jogtisztelet erősítését, a társadalmi tulajdon tudatos védelmét, az antiszociális magatartások és tendenciák elleni széles körű társadalmi fellépés fokozását. Tudatosítsa, hogy a bűnözés elleni harc az egész társadalom, mindenekelőtt az állami, a társadalmi és a gazdasági szervek aktívabb részvételét kívánja meg.
2. Kapcsolódva az MSZMP agitációs és propagandatevékenységéhez és beépülve az országos propaganda rendszerébe, járuljon hozzá az agitációs és propagandamunkát irányító és vég-

rehajtó, külső központi, illetve helyi állami, társadalmi szervezetek-szervezetek, intézmények, illetve a belügyi szervezetek kapcsolatainak erősítéséhez.

3. Megelőző jellegében és időszerűségében fejlődjön.
4. Az eddigieknél jobban helyezze előtérbe a lakosság tudatformálását, az egyes témák pozitív irányú megközelítését.
5. Tartalmában és módszereiben legyen differenciált, rugalmasan alkalmazkodjék a belügyi feladatokhoz, igazodjon a tényleges szükségletekhez. A propagandamunkában érvényesüljön a mértéktartás és ezzel együtt a hatékonyság.
6. A propagandamunka főként a következő témakörökben fokozza hatékonyságát:
  - a) az imperialista kormányok és hírszerző szerveik fellazítási politikája ellen, illetve az ideológiai diverzió elleni támadólagos tevékenység.
  - b) az élet elleni, erőszakos bűncselekmények hatékonyabb megelőzése és visszaszorítása,
  - c) a társadalmi tulajdon és a népgazdaság védelme,
  - d) a vagyonvédelem és a vagyonbiztonság,
  - e) az ifjúság védelme és a fiatalkorúak bűnözésének visszaszorítása,
  - f) a visszaeső, a veszélyes és az utazóbűnözés elleni fellépés,
  - g) a közúti közlekedés biztonsága,
  - h) az alkohol és a bűnözés összefüggéseinek felismerése,
  - i) a határforgalommal, a határrenddel és az idegenforgalommal összefüggő kérdések megértése,
  - j) a tűz elleni védekezés — megelőzés — közügyvé válása,
  - k) a közterületi rendőri szolgálat népszerűsítése, az utánpótlás biztosítása céljából a belügyi hivatás bemutatása,
  - l) a társadalmi erők mozgósítása és a belügyi feladatok végrehajtásának segítése érdekében.

III.

A PROPAGANDAMUNKA ELVEI A BELÜGYMINISZTERIUM SZAKTERÜLETEIRE VONATKOZÓAN

A)

Az állam biztonsága érdekében folytatott propagandamunka

1. A 0024/1966. sz. belügyminiszteri parancs, a 016/1973. sz. belügyminiszteri utasítás, a 09/1975. sz. belügyminiszteri parancs előírásait figyelembevéve az állam biztonsága érdekében végzendő propagandamunka:
  - a) A támadólagosság elvének érvényesítésével mutassa be, leplezze le a CIA és más imperialista hírszerző szervek „botránnyait”, az ellenséges hírszerző és elhárító szervek érdekösszefonódását az egyes elkülönült imperialista gazdasági és egyéb érdekcsoportokkal; az ellenséges hírszerző és elhárító szervek belső, illetve egymás közötti harcát.
  - b) Járuljon hozzá az ellenséges szervezetek leleplezéséhez, érzékeltesse a jog- és haladásellenes tevékenységüket, alkotmányellenes gyakorlatukat, az emberi szabadságjogok megsértését, népellenes eljárásaikat a haladó gondolkodású állampolgáraik, a szocialista országok, és nem utolsósorban a nemzeti felszabadító mozgalmak ellen.
  - c) Mutassa be, hogyan sértik meg az említett körök az európai biztonsági értekezlet záróokmányában foglaltakat.
  - d) Érzékenyebben és differenciáltabban reagáljon az állami és gazdasági rendünk ellen folytatott ellenséges propaganda- és fellazítási tevékenységre.
  - e) Leplezze le az ellenséges szervek politikai és ideológiai behatolási kísérleteit, az állampolgárok megkörnyékezésével kapcsolatos törekvéseit.
2. Az állam biztonsága érdekében folytatott propagandatevékenység fő feladatai:
  - a) Az értelmiség körében kifejtett propagandatevékenység tartalmát, formáit és módszereit tovább kell fejleszteni.

- b) Preventív célzatú előadásokat kell tartani az olyan intézményekben, objektumokban, amelyek a kapitalista országok állampolgáraival rendszeresen kapcsolatban állnak.

Ennek érdekében:

- a minisztériumokban, az országos hatáskörű szerveknél és intézményeknél a központi állambiztonsági szervek középszintű vezetői és a megfelelő gyakorlattal és előadói készséggel rendelkező állambiztonsági tisztek,
  - a megyei (budapesti) rendőr-főkapitányságok hatáskörébe utalt helyi intézményekben a rendőr-főkapitányságok állambiztonsági vezetői, tisztjei tartsanak előadásokat, segítsék az intézmények vezetőit a megelőző munkában.
- c) Az Oktatási Minisztérium, illetve az egyetemek és a főiskolák vezetésének egyetértését és támogatását kérve — az említett oktatási intézmények párt- és KISZ-szerveivel, szervezeteivel együttműködve — a tanárképző főiskolákon a végzős hallgatóknak, a tudományegyetemek bölcsész-, továbbá állam- és jogtudományi karain a III. évfolyamos hallgatóknak tartott konzultációs jellegű tájékoztatókat előadókkal kell segíteni. Az állam- és jogtudományi karokon ezt a feladatot a büntetőjog című tantárgy oktatásával összhangban célszerű megoldani.
- d) Kezdeményezni kell a Magyar Televízióban (továbbiakban: televízió) és a Magyar Rádióban (továbbiakban: rádió) az állambiztonsági témákkal foglalkozó — tájékoztató jellegű — filmek és adások számának növelését.
- e) A Magyar Írók Szövetségében a különböző állambiztonsági témakörökben irodalmi pályázatot kell meghirdetni.
- f) 1979-ben Budapesten nyilvános állambiztonsági kiállítást kell építeni, amelyben főként a fellazítással, az idegenforgalommal összefüggő bűncselekmények kerüljenek feldolgozásra.
- g) A fegyveres erők sorozott állománya, polgári alkalmazottai, valamint a katonai középiskolai és főiskolai hallgatók állambiztonsági oktatását propagandafilmeik és kiadványok készítésével kell segíteni.

B)

**A rendőri bűnüldöző, a közbiztonsági
(közrendvédelmi és közlekedésrendészeti)
tevékenységgel kapcsolatos propagandamunka**

A közrend és közbiztonság helyzetéről szóló 2015/1976. (VI. 17.) MT számú határozat 2/d pontja előírja, hogy a bűnözés elleni harcban, a bűncselekmények megelőzése érdekében fokozni kell a propagandatevékenységet.

A rendőri bűnüldöző, a közbiztonsági (közrendvédelmi és közlekedésrendészeti) tevékenységgel kapcsolatos propagandamunka nagyobb figyelmet fordítson a közbiztonsági munka pozitív megközelítésének, vegye figyelembe és előzze meg, kövesse a bűnözés szerkezetében, a közrend és közbiztonság helyzetében bekövetkező negatív tendenciákat. Preventív jelleggel tájékoztasson arról, hogy az állampolgároknak milyen kötelességeik, illetve jogaik vannak a bűncselekmények felfedezése, észlelése, előfordulása esetén, és milyen magatartást kell tanúsítaniuk annak érdekében, hogy a bűnelkövetés sértettjeinek a száma csökkenjen.

Ennek érdekében:

1. A szilárd közbiztonságot veszélyeztető, az erőszakos, a népgazdaságot, a társadalmi tulajdont és a személyek javait károsító bűncselekményekről, továbbá a fiatalkorúak bűnözéséről, a visszaeső, a veszélyes és az utazóbűnözőkről;
  - a) az eddigieknél elemzőbb, tanulságokat tartalmazó cikket kell kezdeményezni a sajtóban (beleértve az országos és a helyi lapokat, a közgazdasági és egyéb folyóiratokat, az üzemi, a szövetkezeti lapokat is). A kezdeményezés egyik eszközeként több sajtótájékoztatót kell tartani;
  - b) a rádió adásaiban — a rendőrségi, az ügyészségi és a bírósági tapasztalatok felhasználásával — nevelő jellegű műsorokat kell kezdeményezni;
  - c) az irányelv hatályának időszakában több — a rendőri munkát bemutató — televíziós műsor készítését kell szorgalmazni;
  - d) belügyi propagandafilmeket kell készíteni;

- e) nyilvános kiállítást kell építeni 1977-ben és 1978-ban.
2. A propagandamunka eszközeivel is igényelni kell a lakosság segítségét a rendőri bűnüldöző, a közbiztonsági (közrendvédelmi és közlekedésrendészeti) tevékenységhez. A sajtóban is ismertetni kell olyan rendőri intézkedéseket, amelyekhez az állampolgárok eredményesen nyújtottak segítséget.
  3. Az OKBT és a közlekedésbiztonsági tanácsok által biztosított lehetőségek felhasználásával a közlekedésrendészeti propagandán belül kiemelten kell kezelni a balesetmegelőző ismeretterjesztő tevékenységet.

C)

A belügyi igazgatásrendészeti munkával összefüggő propagandatevékenység

1. Segítse a szabálysértésekkel kapcsolatos rendőri intézkedéseket és igazgatásrendészeti eljárásokat egyrészt a sajtónyilvánosság, a rádió és a televízió közreműködésével, másrészt a magyar és a külföldi állampolgároknak átadható röplapok, kiadványok biztosításával.
2. Támogassa a belügyi igazgatásrendészeti témák folyamatos megjelenését a Házi Jogtanácsadó sorozataiban, továbbá az idegenforgalmi szervek kiadványaiban.
3. A nagy ügyfélforgalmat jelentő ügyintéзésekkel (például: a személyi igazolványok, az erkölcsi bizonyítványok kiadásával, a lakcímkereséssel, a külföldi állampolgárok bejelentési kötelezettségének végrehajtásával) kapcsolatban magyarázó útmutatókat kell készíteni és kiadni.
4. Kezdeményezni kell, hogy a rádió a belföldre sugárzott műsoraiban mutassa be a Magyar Népköztársaság korszerű vizumrendszerét — szembeállítva a nem szocialista országok bürokratikus rendszereivel, valamint a közlekedési szabálysértések miatt történt felelősségre vonások, eljárások változatos és differenciált módszereit —, utalva a jogalkalmazás jogpolitikai elveire.

5. A külföldön élő magyar származású idegen állampolgárok számára sugárzott rádióadások keretében segítséget kell nyújtani: a hazánkban tartózkodó idegen állampolgárok jogaival és kötelezettségeivel, a konzuli útlevelekkel, a hazai vízumrendszerrel, stb. kapcsolatos kérdések feldolgozásához.

D)

A BM országos parancsnokságok tevékenységével kapcsolatos propagandamunka

1. A határőrizeti tevékenység vonatkozásában:

- a) Az ifjúságról szóló 1971. évi IV. törvény végrehajtására kiadott 23/1972. számú belügyminiszteri parancs meghatározza a határőrségnél szolgálatot teljesítő fiatalokkal való foglalkozás legfontosabb feladatait. A végrehajtás tapasztalatairól riportot kell készíteni a rádió ifjúsági adásaiban és az ifjúsági sajtóban.
- b) A MOKÉP-pel közösen filmet kell készíteni, amely bemutatja a határőrizetet és a határsértést elkövetők különböző kategóriáit — például: az útlevélhamisítókat, a csempészeket, a kvalifikált határsértőket, a büntetés elől menekülő bűnözőket, azok erkölcsi-politikai arculatát.
- c) A Határőr Kiskönyvtár legjobb írásaiból rádiós hangjátékokat, televíziós filmeket kell készíteni.
- d) A televízióban be kell mutatni olyan fiatalokat, akik mint az Ifjú Gárda tagjai kezdték segíteni a határőrség munkáját, sorkatonai szolgálatukat a határőrségnél teljesítették, és jelenleg a Belügyminisztérium hivatásos állományának tagjai.
- e) A televízió és a rádió műsoraiban levő lehetőségek felhasználásával időközönként, a sajtóban pedig folyamatosan népszerűsíteni kell az Ifjú Gárda és az Úttörő Gárda határőr egységeit; külön kiemelve kell foglalkozni ugyanitt a határőrközségekkel, az önkéntes határőrökkel, az önkéntes határőr-csoportokkal.

2. A tűzvédelmi tevékenység területén:

- a) A tűzvédelmi propaganda helyezze előtérbe — a lakosság különböző rétegeihez és korosztályaihoz, továbbá az önkéntes tűzoltó-egyesületek tagjaihoz szólóan — a hatályos rendelkezések és szabályok ismertetését. Felvilágosító munkával segítse elő a tűzvédelmi fegyelem további szilárdítását, a tüzek megelőzését. Tartalmában tartson lépést az új termelési, építési technológiákkal, energiahordozókkal és a lakosság életmódjának állandó fejlődése által felvetett kérdésekkel. A tervidőszakban növelni kell a tűzvédelmi megelőző propaganda intenzitását mind az országos, mind a megyei lapokban és más hírközlő szervek műsorai-ban.
- b) A sajtóban (elsősorban a megyei és az üzemi lapokban) rendszeresen fel kell dolgozni a tűz- és káreseteket, a gyermekek által előidézett tüzeseteket, a különböző energiahordozók használatának veszélyeit, melyek általános tájékoztatást adnak, és tanulságként szolgálhatnak, illetve erősítik a társadalmi tűzvédelmi szervek munkájának megbecsülését.
- c) A televízió műsoraiban elsősorban azokat a tűzvédelmi témákat kell feldolgozni, amelyek a lakosság minden rétegéhez szólnak (például: egy tűzoltóparancsnokság mindennapi élete, riport készítése fiatal tűzoltókkal, úttörő-tűzoltókkal). Rövid televíziós filmben be kell mutatni az újjáépített Tűzoltó Múzeumot.
- d) A rádió műsoraiban folyamatosan tájékoztatást kell nyújtani az aktuális tűzvédelmi feladatokról, a jelentősebb tűz- és káresetekről. Az Ifjú Gárda és az Úttörő Gárda-tűzoltók tevékenységét népszerűsítő riportokat kell kezdeményezni — bemutatva olyan pedagógusokat is, akik részt vállalnak lakóhelyük tűz elleni védelmében.

IV.

A PROPAGANDAMUNKA ELVEI AZ EGYES TÁRSADALMI RÉTEGEKKEL, CSOPORTOKKAL, KOROSZTÁLYOKKAL KAPCSOLATBAN

A propagandamunka törekedjen a lakosság minél teljesebb átfogására. Megkülönböztetett módon kell befolyásolni az értel-

miséget (ezen belül is különösen a nemzetközi kapcsolatok terén dolgozókat, valamint a pedagógusokat), a fiatalokat (ideértve a fegyveres erők sorozott állományát), a belügyi munka önkéntes segítőit, a határ menti lakosságot és a külföldön élő magyar származású idegen állampolgárokat.

1. Az ifjúság befolyásolása érdekében a következő feladatok végrehajtása szükséges:

a) Segítséget kell nyújtani, hogy az óvodás korú gyermekek ismerjék meg a biztonságos közlekedés rájuk vonatkozó alapvető szabályait. A rendőrt tekintsek jó barátjuknak, aki a bajban — a közlekedésen túl is — segítségükre siet. Az említett célokat diafilmekkel, belügyi propagandafilmeikkel, a televízió esti meséinek készítéséhez nyújtott segítséggel, továbbá az óvodás korúak számára készülő mesekönyvekkel, képes kiadványokkal kell elérni.

b) A tantestületeket segíteni kell abban, hogy az általános iskolák tanulói elsajátítsák a közlekedési szabályokat. Ennek kapcsán sajátítsák el a biztonságos közlekedés követelményeit — szélesebb körben, mint az előző életkorban. Egyrészt alakuljanak ki bennük a szükséges jártasságok és készségek a gyalogos- és a kerékpáros-közlekedésben, másrészt az úttörők különböző foglalkozásain szélesebben, összetettebben ismerjék meg a rendőri szolgálatot — belügyi nyomdai kiadványok, filmek segítségével.

Az általános iskola felső tagozatában a tanulók kapjanak felvilágosítást a korosztályt érintő legtipikusabb veszélyhelyzetekről, az ide vonatkozó magatartási formákról. Ismertetni kell a közlekedési és egyéb veszélyeket, a lakásokkal és a gyermekek környezetével kapcsolatos tűzveszélyeket, valamint a tüzesetekre vonatkozó magatartási szabályokat. Ismerjék meg a személyi igazolványt, a védelmével kapcsolatos előírásokat, és olyan filmeket kell bemutatni számukra, amelyek az úttörőmozgalom keretében működő önkéntes segítőkről, a közlekedési-, határőr- és a tűzoltó-úttörőegységek életéről szólnak. A határ menti településekben az óvodai és az általános iskolai belügyi tájékoztató, nevelő tevékenység során a határőrség munkáját is be kell mutatni, népszerűsíteni kell.

- c) A Magyar Úttörők Szövetségével egyetértésben szélesíteni kell a nyári úttörő-táborozás során a belügyi szaktáborok bevált rendszerét; hasznosítani kell a kedvező közlekedés-rendészeti és tűzoltó-tapasztalatokat. A zánkai úttörővárosban, a megyei úttörőtáborban a megyei rendőr-főkapitányságok közrendvédelmi osztályai összevontan létesítsenek altáborokat, vegyenek részt ilyen módon is az ifjúság nevelésében, a rendőri hivatás népszerűsítésében.
- d) A középiskolákban és a szakmunkásképző intézetekben fenn kell tartani, illetve szélesíteni kell a belügyi osztályfőnöki órák rendszerét.

Az Oktatási Minisztériummal egyetértésben folytatni kell a fiatalkori bűnözéssel foglalkozó belügyi osztályfőnöki órákat. A rendőrtisztek a rendelkezésre álló tansegédletek alapján adjanak tájékoztatást a közrend és a közbiztonság szempontjából fontos alapismeretekről, a rendőrök sokoldalú feladatairól. A középiskolák és a szakmunkásképző intézetek II. osztályos tanulóival olyan témákat kell ismertetni, amelyek a fiatalkori bűnözés (például: csavargás, lopás, galeri, stb.) megelőzését szolgálják. Utalni kell a fiatalkori bűnözés legtipikusabb okaira, körülményeire, a társadalmi együttélés szabályaira, a fiatalkor büntetőjogi fogalmára, valamint a vétőképességre. E korcsoporttal kapcsolatos propagandatevékenységre a különböző KISZ-vezetőkészítő és építőtáborok adta lehetőségeket is fel kell használni. A nevelő, a megelőző és a felvilágosító munka mellett hangsúlyozottan foglalkozni kell a kapcsolódó rendőri munkával. A cél az, hogy a fiatalok a korosztályuknak megfelelő szinten — mind szélesebb körben — ismerjék meg a rendőri munka lényegét.

E folyamat a középiskolák és szakmunkásképző intézetek tanulóinak pályaválasztási időszakára csúcsosodjon ki, amely az utánpótlás egyik bázisának kialakulását szolgálja. A végzős osztályokban továbbra is az osztályfőnöki órák keretében ismertetni kell az állam elleni és a politikai jellegű bűnözés helyzetét, a megelőzés módjait. Az állambiztonsági ismeretek segítsék elő az ellenséges ideológiai fellazítás elleni védelem alapjainak kialakulását.

A tansegédletekben, a különböző kiadványokban népszerűsíteni kell a rendőrséget, a határőrséget és a tűzoltóságot.

- e) A néphadsereg és a határőrség sorállományú fiataljai körében — egyetértésben az MN Politikai Főcsoportfőnökségével és a BM Határőrség Politikai Csoportfőnökségével — a szükséges mértékben ismertetni kell az állambiztonsági, a közbiztonsági (közrendvédelmi és közlekedésrendészeti) szervek munkáját. Tájékoztató előadásokat kell szervezni, és a vándorkiállításokat, valamint a rendelkezésre álló propagandafilmjeinket be kell mutatni az egységeknél.

A sorozott állomány rendőri, tűzvédelmi tájékoztatása egészítse ki a 0011/1973. számú HM—BM együttes utasítás alapján folyó állambiztonsági ismeretek oktatását. A sorakatonai szolgálatot töltő fiatalok érdeklődését elsősorban a közbiztonsági (közrendvédelmi és közlekedésrendészeti) feladatokra kell irányítani, ezzel is segítve a toborzómunkát.

2. Az értelmiség körében kifejtett fokozottabb propagandatevékenység:

- a) Hatékony felvilágosító munkával törekedjen: védettséget biztosítani a gazdasági és kulturális területen dolgozó nemzetközi kapcsolatokkal rendelkező értelmiségiek körében; az ellenséges szervek tevékenységét ellensúlyozni és megelőzni — a tájékoztatások számának minőségi és mennyiségi növelésével.
- b) A pedagógusok befolyásolására — az ifjúság nevelésével összefüggésben — fokozottabb figyelmet kell fordítani.
- c) Erősíteni kell a belügyi propaganda hatását a társadalmi tudat formálásában részt vevő — a közművelődés, a tömegkommunikáció és a művészeti ágak területén dolgozó — értelmiségiekkel kapcsolatban.

3. A Belügyminisztérium munkáját önkéntesen segítők szabályzata előírja, hogy az állam és a közbiztonság védelmét, a határőrizet ellátását önként segítők tevékenységének népszerűsítése, elismerése érdekében az irányító szervek vezetői kötelesek eljárni.

Ennek érdekében:

- a) A sajtóban, a rádióban, a televízióban, a különböző kiállításokon be kell mutatni és népszerűsíteni kell az önkéntes

rendőri szolgálatot. Elő kell segíteni az önkéntes rendőrök felkészülését a feladatok ellátására, valamint azt, hogy a közvélemény ismerje meg az önkéntes segítők jogait és kötelességeit. Törekedni kell arra, hogy az irántuk kialakult társadalmi szimpátia tovább erősödjék.

- b) Az országos hírközlő szervek műsoraiban, a lapok írásai-
ban be kell mutatni az önkéntes határőrszolgálatot, az ön-
kéntes határőr csoportokat, a határőr községeiben megvaló-
sult együttműködést.

Be kell mutatni továbbá a határ menti ifjúsági szervezetek
határőr jellegű képzését, vállalásait, kötődését az őrökön
szolgálatot teljesítő határőrökhöz.

V.

A PROPAGANDAMUNKA MÓDSZEREI

A)

A belügyi szervek eszközeivel folytatott propagandamunka módszerei

1. Az előadás

- a) Az állampolgárokkal a közvetlen és személyes kapcsolatot teremtő **előadásos propaganda** a legeredményesebb, a leg-
hatékonyabb módszer. Pótolhatatlan az a személyes rá-
hatás, az előadó iránt kialakuló bizalom, az érvek egyedi
jellege, valamint az a lehetőség, hogy a meggyőzés érde-
kében kifejtett erőfeszítést a befogadók viselkedéséhez,
válaszreakcióihoz lehet alkalmazni.
- b) A feladatokkal arányban folytatni kell a tájékoztató elő-
adásos tevékenységet, amelynek témáit a hallgatók össze-
tételére és érdeklődésére alapján differenciáltan kell megvá-
lasztani. Tájékoztató előadást súlyosabb bűncselekmények
helyszínén (üzemekben, hivatalokban, stb.), a bűnügyileg
fertőzött vagy veszélyeztetett munkahelyeken, lakókörze-
tekben kell tartani.

- c) Kezdeményezni kell, hogy a különböző szakmai tanfolyamok, a továbbképzést szolgáló előadás-sorozatok tematikáiban olyan belügyi témákat is szerepeltessenek, amelyek megfelelnek a közösség feladatrendszerének, szakmai érdeklődésének.
- d) Ki kell alakítani a TIT által szervezett előadásokba illeszthető belügyi témaköröket. Szükséges, hogy a rendőrség különböző szerveinél (szolgálati ágaiban), illetve a BM országos parancsnokságainak állományában szolgálatot teljesítő tisztek minél nagyobb számban lépjenek be a TIT illetékes szakosztályaiba.
- e) Növelni kell a belügyi propagandafilmek számát. Az előadások szemléletessége érdekében meg kell teremteni a szemléltetéshez szükséges diafilm- és magnetofon-hanganyagbázist.

2. A kiállítás

- a) A kiállítás a modernebb eszközök megjelenése ellenére sem veszítette el a jelentőségét. A kiállításokon — amellett, hogy törekszenek a szemléltetésre — használjanak fel minél több auditív anyagot.
- b) A kiállítások váljanak olyan központtá, ahol a bemutatáson túl előadásokat, vitákat, filmbemutatókat lehet rendezni. Egy-egy kiállításához készüljön írásos nyomtatvány (prospektus) a látogatottság fokozása, a feldolgozott téma részletesebb kifejtése érdekében.

3. Az írásos propaganda eszközei

- a) A tudatformáló propaganda tartósan nem nélkülözheti a propaganda írásos eszközeit. A széles körű belügyi propaganda feladatainak megfelelően még színvonalasabb, a lakosság körében terjesztett nyomdai kiadványra van szükség.
- b) Az 1977—1980 közötti időszakban ismeretterjesztő jellegű könyvet kell kiadni a Belügyminisztérium munkájáról, amely népszerű formában szerkesztve ismerteti a belügyi szervek munkáját meghatározó jogszabályokat, és hasznos tudnivalókat tartalmaz az állampolgárok számára. (Feladatuk a különböző események észlelésekor, a bejelentések módja, az ügyfél-tájékoztatás, stb.)

- c) Meg kell vizsgálni a Határőrizeti Kiskönyvtár-hoz hasonló állambiztonsági és rendőri témájú kisregény-, illetve novellagyűjtemény-sorozat kiadásának lehetőségeit, feltételeit. A kisregénysorozat kiadása érdekében együtt kell működni a Zrínyi Katonai Kiadóval.
  - d) Nagyobb példányszámban kell kiadni az aktuális témákkal foglalkozó tájékoztató füzeteket, röplapokat — felhasználva a Házi Jogtanácsadó sorozatainak lehetőségeit.
4. A belügyi közművelődési szervek kapcsolódjanak a lakosság körében folytatott felvilágosító, népszerűsítő tevékenységhez. A belügyi művészegyüttesek és zenekarok fellépéseit a belügyi propaganda irányának szempontjából legfontosabb rétegek, csoportok számára kell megszervezni.
  5. 1979—1980-ban közvéleménykutatást kell szervezni az MSZMP XI. kongresszusa óta eltelt időszakban folytatott belügyi külső — a lakosság körében végzett — propaganda-munka eredményeinek felmérése érdekében.

B)

A külső szervek eszközeivel végrehajtott, a belügyi szervek által kezdeményezett propaganda módszerei

1. Sajtó

- a) A belügyi propaganda terjesztésének lényeges eszköze a sajtó, mely segíti a Belügyminisztérium nevelő és a bűnmegelőzést szolgáló szervező tevékenységét. Ezért az országos és a megyei, valamint az üzemi (termelőszövetkezeti) lapok nyilvánosságát fokozott mértékben igénybe kell venni.
- b) A propagandamunka színvonalának további emelése érdekében ki kell építeni — a rádió, a Tv és a sajtó területén —, lehetőleg fiatalokból álló, a feladatokra alkalmas rendőri tudósítói gárdát.
- c) A napilapok és a hetilapok szerkesztőségeivel együttműködve tervezni kell a sajtópropagandát. Ennek érdekében a közlésre javasolt témákból éves tématerveket kell készíteni.

- d) A belügyi feladatokkal kapcsolatos információk növelése érdekében az 1977—1980 közötti időszakban a legfontosabb belügyi témákból előre tervezett cikksorozatokat kell indítani az országos és helyi lapokban.
- e) A szerkesztőségek részére negyedévenként ki kell adni a „Belügyi cikkgyűjtemény”-t, melyet a belügyi lapok (Magyar Rendőr, Határőr, Tűzvédelem) színvonalas, a külső lapok számára közlésre átadható cikkeiből kell összeállítani. A cikkgyűjtemény témajavaslatokat is tartalmazzon a megírásra kerülő cikkekhez.
- f) Az íróknak, az újságíróknak javasolni kell a színes, az olvasók érdeklődését felkeltő ügyek megírását. A megyei és az üzemi lapoknak javasolt ügyek lehetőség szerint helyi eredetűek legyenek; ehhez figyelembe kell venni a lap jellegét és olvasóközönségének összetételét. Elsősorban a lapok belügyi (igazságügyi) tudósítóit kell foglalkoztatni. Ugyanis azok a tudósítók, akik ismerik a Belügyminisztérium feladatait, munkájának nehézségeit, tartalmában jobb, hatását tekintve pedig értékesebb cikkeket tudnak írni. Egy-egy jelentősebb téma megírására azonban vezető publicistákat, írókat is fel kell kérni.

A Minisztertanács Tájékoztatási Hivatalával együttműködve a központi és a helyi lapok szerkesztőinek, újságíróinak, belügyi és igazságügyi tudósítóinak rendszeresen központi és regionális értekezleteket kell tartani.

2. A rádió

- a) A rádió igénybevételénél elsősorban a dokumentum jellegű adásokat kell szorgalmazni. Ezek nyújtsanak lehetőséget a direkt (közvetlen) mozgósításra, az intézkedések támogatására.
- b) Kezdeményezni kell aktuális belügyi problémák közlését a nagyobb hallgatottságú műsorokban (például: krónika, színes, zenés adások, stb.).
- c) A helyi rádióstúdiókkal (Miskolc, Nyíregyháza, Szolnok, Győr, Pécs) a sajtószerkesztőségeknél bevált tematerv alapján kell szervezni az együttműködést. Az 1977—1980 közötti években számolni kell az újabb vidéki stúdiók (Szeged, Debrecen) indulásával.

3. Televízió

- a) A televízió lehetőségeit — a jelenleginél jobban — igénybe kell venni az állambiztonsági, a rendőri bűnüldöző, tudatformáló nevelőmunka érdekében.
- b) A „Kék fény” formai eszközeit részben meg kell újítani — nagyobb teret biztosítva a nézők véleményének, kérdéseinek. A műsor szerkesztésénél az MSZMP Közigazgatási és Adminisztratív, illetve Agitációs és Propaganda Osztályai, a Magyar Televízió, valamint a Belügyminisztérium által közösen kidolgozott és elfogadott elveket kell maradéktalanul figyelembe venni.
- c) A „Kék fény”-t egészítsék ki a különböző dokumentum műsorok.
- d) A televízió segítségével folytatott propagandamunkához tudatos válogatással olyan, megfelelő adottságokkal rendelkező rendőr-, határőr- és tűzoltótiszteket kell kiválasztani, akik szereplésükkel a nézőkben kedvező benyomást keltenek.
- e) A belügyi vezetők nagyobb számban működjenek közre a jól előkészített, a fő kérdésekre összpontosított rádió- és televízió-műsorokban. A felsőszintű vezetők, a megyei (budapesti) rendőr-főkapitányságok vezetőinek szereplése növelje a közönséghatást.
- f) Az 1977—1980 közötti években meg kell vizsgálni a belügyi témájú televíziós fórum műsorának létrehozásával kapcsolatos lehetőséget.

4. A film

- a) Az 1977—1980 közötti időszakban nagyobb segítséget kell nyújtani a belügyi munkát bemutató olyan játékfilmek készítéséhez, amelyek az ország filmszínházaiban kerülnek bemutatásra.

C)

A nemzetközi tapasztalatok felhasználása a belügyi propagandamunkában

A belügyi propagandamunka új, hatékonyabb módszereinek tervezésénél fel kell használni a szocialista országok tapasztalatait.

A nemzetközi tervekben kezdeményezni kell a szocialista országok belügyi szervei propagandamunkájának tanulmányozását. A különböző országokban járt belügyi küldöttségek a külföldön szerzett, a lakosság körében folytatott állambiztonsági, rendőri, bűnüldöző, stb. propagandával kapcsolatos tapasztalataikat juttassák el a BM Tanulmányi és Propaganda Csoportfőnökségnek. A BM III. Főcsoportfőnökség illetékesei nyújtsanak segítséget a kapitalista országokban szerzett ilyen jellegű tapasztalataikkal.

Az irányelvek az 1977. január 1-től 1980. december 31-ig terjedő időszakra határozza meg a lakosság körében végzett propagandamunka feladatait.

Az irányelvek alapján végrehajtásra kerülő konkrét feladatokat a BM központi szerveire vonatkozóan a BM IV/I. Csoportfőnökség munkatervében, az országos parancsnokságok és a megyei (budapesti) rendőr-főkapitányságok feladatait saját éves munkaterveikben kell szerepeltetni.

Budapest, 1977. március 28.